

46.การประยุกต์ใช้หลักธรรมในชีวิตประจำวันจากทศชาติชาดก: กรณีศึกษาจากเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

ผู้แต่ง : สุภัค มหาวรรการ

สาขาวิชา : ภาษาไทย

ปีที่สร้างผลงาน : 2561

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจ และการประยุกต์ใช้หลักธรรมจากทศชาติชาดกของเด็กวัยเด็กตอนกลาง รวมทั้งปัจจัยที่ทำให้เด็กเข้าใจหลักธรรมจากทศชาติชาดกเพื่อแสดงให้เห็นว่าทศชาติชาดกมีความสำคัญในฐานะเครื่องมือปลูกฝังจริยธรรมของเด็กไทย ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยจัดประกวดเขียนเรียงความของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นตัวบทในการวิเคราะห์และสัมภาษณ์เพิ่มเติมเพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้หลักธรรม

ผลการวิจัยพบว่านักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 มีความรู้และความเข้าใจหลักธรรมในทศชาติชาดก โดยสามารถเล่าเนื้อเรื่อง บอกชื่อตัวละคร บอกพฤติกรรมของพระโพธิสัตว์ในทศชาติชาดก อธิบายหลักธรรมและขยายความความหมายของหลักธรรม นักเรียนเลือกเขียนเรียงความเกี่ยวกับมหาชนกชาดกมากที่สุด รองลงมาคือเวสสันดรชาดก และสุวรรณสามชาดก ส่วนมโหสถชาดก วิรุจฉาตก ภูริทัตชาดก จันทกุมารชาดก นารทพรหมชาดก เตมียชาดก และเนมิราชชาดกเลือกเขียนเรียงลำดับตามมา โดยปัจจัยที่ทำให้เด็กมีความรู้และเข้าใจทศชาติชาดก มี 4 ประการ ได้แก่ อนุภาคเด่นจากนิทานชาดก ทั้งอนุภาคเหตุการณ์หรือพฤติกรรม และอนุภาคตัวละคร การจัดการเรียนการสอน สื่อ และพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยการประยุกต์ใช้หลักธรรมสัมพันธ์กับความรู้และความเข้าใจ ดังจะเห็นได้ว่านักเรียนประยุกต์ใช้หลักธรรม “วิริยะ” มากที่สุด รองลงมาคือ “ทาน” และ “เมตตา” ตามลำดับ ทำให้เห็นว่าทศชาติชาดกมีความสำคัญในฐานะเครื่องมือปลูกฝังจริยธรรมของเด็กนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ทำให้เด็กมีความฉลาดทางอารมณ์ (EQ – Emotional Quotient) และความฉลาดในการทำความดี (MQ – Moral Quotient) โดยมีพระโพธิสัตว์เป็น “ต้นแบบ”

ทศชาติชาดกในฐานะนิทานธรรมะจึงมีความสำคัญในการให้การศึกษาและเสริมสร้างจินตนาการแก่เด็กนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 การอ่านทศชาติชาดกจึงเป็นการส่งเสริมและปลูกฝังให้เด็กมีความรู้และคุณธรรม อันเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กไทย

คำสำคัญ : การประยุกต์ /การประยุกต์ใช้หลักธรรม /ทศชาติชาดก